

EFFEKTIVISERINGSUNDERLAG KSON - BILAGA TILL NULÄGESKARTA 2023

HUR EFFEKTIV ÄR NÄMNDENS/BOLAGETS VERKSAMHET VID JÄMFÖRELSE MED MOTSVARANDE VERKSAMHET I ANDRA KOMMUNER, UTIFRÅN ETABLERADE NYCKELTAL (VISA I TABELLER, DIAGRAM ETC OCH KOMMENTERA SKILLNADER)?

All KSON:s verksamhet i egen regi bedrivs av Tiohundra AB. Effektivisering i verksamheten sker dels genom uppdrag och avtalsvillkor, dels genom den IT-miljö KSON tillhandahåller till både Tiohundra AB och privata utförare.

KSON:s förvaltnings nettokostnader motsvarar 2,5 procent av KSON:s nettokostnader 2022 och uppgick till 78,0 mkr, av dessa avser 40,9 mkr biståndshandläggning. Förvaltningens kostnader utgörs främst av administrativ personal samt hyror och övriga administrativa kostnader såsom IT och telefoni. Här ingår även kostnaderna för den politiska verksamheten och koncernrevisionen.

I samband med organisationsöversynen i KSON 2020 gjordes en omvärldsspaning kring hur effektiv biståndsbedömningen i jämförelse med närliggande kommuner. Detta framkom:

Jämförelse handläggning av ärenden Socialpsykiatri

I dag hanterar varje handläggare ca 64 - 72 ärenden per handläggare på KSON:s enhet för insatser inom Socialpsykiatri.

Ärendemängd per handläggare i andra kommuner:

Vallentuna: 58-66 ärenden per handläggare

Österåker: 55-65 ärenden per handläggare

Danderyd: 40-45 ärenden per handläggare

Vaxholm: 55 ärenden per handläggare

Jämförelse handläggning av ärenden inom SoL/äldre

	<i>Norrtälje</i>	<i>Vallentuna</i>	<i>Täby</i>	<i>Österåker</i>
Antal kunder	2978	858	2288	1019
Biståndshandläggare	23,5	10	18	9
Övriga funktioner	4	2	4	1
Chefer/gruppledare	3,5	2	3	1
Totalt antal årsarbetare	31	14,62	25	11
Antal kunder/årsarb	96	59	92	93

	<i>Norrtälje</i>	<i>Lidingö</i>	<i>Vaxholm</i>	<i>Danderyd</i>
Antal kunder	2978	1727	376	1167
Biståndshandläggare	23,5	17	3	9
Övriga funktioner	4	1	0,35	4
Chefer/gruppledare	3,5	2	1,3	3
Totalt antal årsarbetare	31	20	4,65	16
Antal kunder/årsarb	96	86	81	73

Något som bör beaktas är att en absolut exakthet i jämförelser mellan kommuner är svår att uppnå. Det kan finnas arbetsområden som tillkommer hos vissa medarbetare, skillnader i biståndsbedömning och delegation, registreringar i system som görs på olika sätt, med mera. Den slutsats som kan göras är dock att biståndsavdelningarna vid KSON inte är ineffektiv i jämförelse med övriga nordostkommuner. Biståndsavdelningarnas storlek bedöms därmed i stort vara rimlig ur effektivitets- och rättssäkerhetsaspekter.

VILKA TIDSKRÄVANDE MOMENT I VERKSAMHETEN SKULLE KUNNA FÖRENKLAS?

KSON har ett ständigt pågående effektiviseringsarbete. Norrtälje kommun har i samband med bildandet av kommunalförbundet åtagit sig att utföra administrativa funktioner såsom bland annat HR-

och IT-stöd, upphandling och Kontaktcenter för att KSON:s administration ska vara så minimal som möjligt och som därmed medför att medlemsbidraget till KSON kan hållas lägre.

Ett gemensamt arbete för att skapa tydlighet i processerna mellan Norrtälje kommun och KSON och omfattningen av kommunens stöd behöver fortsätta för att bidra till effektivare processer hos båda parter.

VILKA KOSTNADER KAN PÅVERKAS I OLIKA VERKSAMHETSDELAR?

Effektiviseringar sker främst genom att dels genom utveckling av uppdrag till utförare dels att inte höja deras ersättningar. Därutöver kan nämnas att direktionen för KSON har i beslut till Norrtälje kommun föreslagit att säga upp överenskommelsen om bibehållet kostnadsansvar vid flytt till särskilt boende och att inrätta boendeformen biståndsbedömt trygghetsboende i Norrtälje kommun. Boendeformen kan bli ett bra komplement till befintliga boendeformer och ett mindre kostsamt alternativ till hemtjänst för vissa målgrupper.

Enligt prognosen för planeringsperioden ökar befolkning i Norrtälje kommun, där antalet invånare som är 80 år och äldre väntas öka med 33 procent mellan år 2021 och 2025. Som nämnt har äldre personer störst behov av och konsumerar mest hälso-, sjukvård och omsorg. KSON:s kostnader väntas öka i motsvarande grad, huvudsaklig finansierade genom medlemmarnas bidrag. Efter planeringsperioden väntas Norrtäljebornas behov av vård och omsorg öka än mer, vilket framgår av den långsiktiga plan till 2031 (direktionen 2021-05-19, § 70).

Medlemsfinansieringen för 2023 innebär ett effektiviseringskrav på 73,7 mnkr för kommunalförbundet, varav 47,6 mnkr avser omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättningar och 26,1 mnkr avser hälso- och sjukvård. För att nå en budget i balans har förvaltningen gjort en grov genomlysning och bedömning av möjliga effektiviseringar, dels inom omsorgen dels inom hälso- och sjukvården. Vissa effektiviseringar kräver en mer omfattande bedömning av besparingspotential och har därför inte kunnat beräknats. Förslagen som påverkar Tiohundra AB:s verksamhet behöver särskild genomlysning.

Möjliga effektiviseringar inom omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättningar (mnkr)	2023	2024	2025
Avveckling av Rosenlunds- och Blidösongården, då överkapacitet av äldreboendeplatser finns.	4,8	14,4	14,4
Avveckling av öppen förskola	0,7	2,0	2,0
Avveckling av ideell verksamhet (träffpunkter & seniorkollo)	0,3	0,9	0,9
Ändring av avtalsvillkor för Tiohundra AB avseende särskilt boende för äldre, från datum för verkställande till inflyttning.	0,5	0,5	0,5
Ändring av avtalsvillkor för Tiohundra AB avseende dagverksamhet för äldre, från uppdragsersättning till ersättning för faktiskt deltagare.	1,4	1,4	1,4
Uppsägning av lokaler avseende dagverksamhet	0,0	2,0	2,0
Skärpa kraven på Tiohundra AB för att minska direktupphandlade välfärdstjänster.			
Tillskapa tillräckligt med platser för biståndsbedömt trygghetsboende. Uppskattningsvis 10-15 % av de som får beslut om SÄBO skulle kunna få behoven tillgodosedda genom biståndsbedömt trygghetsboende så mellan 90-135 platser skulle behövas.			
Se över, och sänk nivån för skälig levnadsnivå, enligt vägledningsdokumentet, bilaga 1.			
Striktare uppföljning av kundvalsavtalet så att KSON inte betalar för mer än vad avtalet nu stipulerar. Exempelvis delegerade HSL-insatser.			
Kravställa Tiohundra AB att uppfylla samtliga delar i avtalet eller i annat fall ta bort uppdrag och ersättning i avtalet. Exempelvis uppdraget om Hudmottagning och Kognitiva mottagningen.			
Se över gränsen för när KSON ska "tinga in" brukare på SÄBO. Idag går gränsen vid 150 h hemtjänst i månaden. Förslag att sänka gränsen.			
Tomdygnsersättning socialpsykiatri 3:e scenario, där utföraren inte kan erbjuda tomdygnsersättning vid försumlighet eller icke beaktande av onormal förslitning	0,7	0,7	0,7
Reducering av uppdragsersättning för Åran, biståndsbedömd verksamhet	0,5	0,5	0,5
Möjlighet att avgiftsbelägga vissa insatser som idag är avgiftsfria, såsom avlösning och ledsagning.			
Möjlighet att avgiftsbelägga turbundna resor.			

Ovanstående förteckning över möjliga effektiviseringar kan enligt förvaltningens bedömning komma att medföra konsekvenser för vården och omsorgens kvalitet och påverka andra verksamheter och ytterst invånarna, som motiverar att dessa utreds inför att eventuella beslut fattas.

Norrtälje kommun ansvarar för bostadsstrategi och lokalförsörjning för KSON:s målgrupper där KSON hyr bostäder av kommunen. KSON betalar för drift (tomdygnersättning) oavsett om fastigheten/-bostaden är möjlig att belägga, samtidigt som KSON inte har inflytande över skick och åtgärdsbehov. Nuvarande bestånd är i behov av upprustning och lever i vissa fall inte upp till brukarnas behov av tillgänglighet och utformning. I vissa fall, främst inom de socialpsykiatriska boendena, lever inte heller beståndet upp till de krav som ställs utifrån arbetsmiljö och brandskydd. Konsekvensen av detta blir att boendeplatser som drivs av Tiohundra AB blir svåra att belägga, men kostar ändå. Detta medför i sin tur både ökade kostnader för KSON för köp av externa platser och minskade intäkter till bolaget.

En reformerad ersättningsmodell för socialpsykiatriboenden beslutades 2021-12-08 § 175 och väntas reducera förvaltningens kostnader för tomdygnersättning med upp till 500 tkr per år. Ytterligare effektiviseringsåtgärd är möjlig som handlar om att utförare inte ska erhålla tomdygnersättning vid försumlighet eller icke beaktande av onormalt slitage. Uppskattningsvis kan det bespara förvaltningen 700 tkr per år.

Inom LSS-boenden i egen regi är kapacitetstaket nått. Det innebär att väntade volymökningar behöver tillgodoses med externt köpta platser, vilket är en dyrare lösning.

VILKA ARBETSSÄTT SKULLE KUNNA DIGITALISERAS I ÖKAD OMFATTNING OCH VILKEN EFFEKTIVITETSVINST SKULLE KUNNA UPPNÅS?

Förvaltningen arbetar för nya, effektivare arbetssätt med stöd av modern teknik. Beställarrollen ska stärkas, bland annat avseende hur KSON genom avtal styr digitaliseringsdriven utveckling inom hälso-, sjukvård och omsorgen, såsom breddinförande av välfärdsteknik som effektiviserar tillsyn och skapar trygghet för invånarna. Ett exempel på detta är digital låshantering.

Det finns potential i att hämta i automatisering av handlägningsprocesser inom vård och omsorg samt av administrativa processer som sker helt eller delvis med stöd av digital teknik. Fler e-tjänster för invånare behöver utvecklas under planeringsperioden, i syfte att bidra till god tillgänglighet samt i effektiviseringssyfte.

HUR KAN KOMMUNKONCERNEN SAMVERKA FÖR ÖKAD EFFEKTIVITET?

En avgörande framgångsfaktor för KSON är samarbetet med och mellan medlemmarna, både politiskt och mellan tjänstepersoner. Gemensamma strukturer och processer mellan KSON och medlemmarna behöver fortsätta vidareutvecklas i samverkan.

Vad gäller samverkan mellan KSON och Norrtälje kommun gäller detta särskilt områden såsom socialtjänst, elevhälsa och bostadsförsörjning men också administrativa processer som tidigare nämnts. Arbetet med gemensamma handlingsplaner och projekt fungerar bra.

KSON fortsätter samarbetet med Norrtälje kommun för att möta samhällsutmaningar inom psykisk hälsa och suicidprevention. Konkreta gemensamma insatser väntas genomföras under planeringsperioden. Samverkansteam för barn och unga och SIP samordnare för vuxna för att nämna några

KSON fortsätter sitt gemensamma arbete till stöd för samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS) tillsammans med Norrtälje kommuns socialnämnd, barn- och skolnämnd och utbildningsnämnd. Att samtidigt stärka primärvården är i detta viktigt.